

מרכז الحوار بين الثقافات في القدس
המרכז הבין-תרבותי לירושלים
The Jerusalem Intercultural Center

תענית אסתר ופורים – איגרת מידע לעובדים באגפים לרווחה ושירותים חברתיים

תענית אסתר חלה ביום חמישי ה-13 במרץ 2025, פורים נחוג ביום שישי ה-14 במרץ ושושן פורים (חג הפורים הנחוג בערים המוקפות חומה מימי יהושע בו נון, למשל ירושלים), יחול ביום ראשון ה-16 במרץ. בערים המוקפות חומה וירושלים מציינים השנה פורים משולש – בו מצוות החג נפרסות על פני שלושה ימים.

רקע כללי

תענית אסתר הוא יום צום הנהוג בערב פורים (י"ג באדר), לזכר התענית של אסתר בעת פעילותה לביטול גזרות אחשוורוש, ותענית היהודים בעת התקוממותם. הצום נמשך מעלות השחר ועד צאת הכוכבים. חג הפורים מבוסס על מגילת אסתר, ועל סיפור הצלת היהודים באימפריה הפרסית מרצח עם. לאחר ההצלה מהגזרה, קיימו היהודים "יום משתה ושמחה". יהודי הבירה שושן (המוקפת חומה) חגגו למחרת, בט"ו באדר. בין מצוות החג: קריאת מגילת אסתר, סעודת פורים הכוללת שתיית יין, משלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים. בין מנהגי החג: לבישת מסכות ותחפושות, חלוקת דמי פורים לילדים ואכילת "אוזני המן".

מידע שימושי לצוות ועצות להתנהלות בתקופה זו:

בתענית אסתר

- **סדר היום:** זמן כניסת הצום – בסביבות השעה 4:30, זמן יציאת הצום - קצת לאחר השעה 18:00. המתענים בתענית אסתר מחויבים רק באיסור אכילה ושתייה. חולים פטורים מצום זה כמו גם ילדות וילדים עד גיל בת/בר מצווה. גם אלו שפטורים מהצום לא יאכלו מאכלי מותרות אלא יסתפקו בארוחה פשוטה. ברוב הקהילות נהוג שנשים הרות ומיניקות לא צמות בתענית זו.
- **אחר הצהריים של יום הצום:** לקראת אחר הצהריים של יום הצום מומלץ להימנע ככל האפשר מפעילויות על מנת להקל על הצמים.
- **מפגשים:** אין מניעה בקביעת מפגשים טיפוליים או אחרים. ייתכן שבמקרים שבהם ניתן לדחות את המפגש למועד אחר, יהיו פונים שיבקשו לשנות את המועד.

בפורים:

- **סדר יום:** מגילת אסתר נקראת בבית הכנסת, בפומבי, לאחר תפילת ערבית, בחמישי בלילה, ובשחרית, בבוקר שישי בבוקר. בפורים משולש גם בירושלים ובערים המוקפות חומה יקראו את המגילה ביום שישי. בירושלים ובערים המוקפות חומה, יקיימו תושביהן סעודת פורים ומשלוח מנות, ביום ראשון.
- **בטיחות:** מדי שנה נפגעים בחג הפורים ילדים ובני נוער כתוצאה משימוש בחומרי נפץ מאולתרים. הפגיעה השכיחה היא כוויות באזורים שונים בגוף. מומלץ לידע את לקוחות האירגון כיצד להתנהל בצורה נכונה לקראת החג (ראו קישור להנחיות בסוף איגרת זו).
- **צוות וילדים:** מומלץ לארגון לארגן פעילויות שמשקפות את אוירת החג עבור כלל הצוות והילדים בארגון, לדוגמה: חלוקת משלוחי מנות, תחרות תחפושות וכו'.
- **פעילויות מקצועיות:** מומלץ להימנע מעריכת סדנאות ומהכשרות במועדים אלו.
- **סוגיות דתיות:** מומלץ לארגון לבדוק טרם הצום והחג מי הם המקורות הקהילתיים והדתיים הרלוונטיים לפתרון מקרים בהם סתירה בין גישות הרווחה לבין התפיסות הדתיות של הצוות והפונים.
- **חפיפה למועדים של דתות אחרות:** השנה חל פורים במקביל לחודש הרמדאן המוסלמי. מומלץ היערך מראש לחפיפה בין המועדים.

האגרת עובדה על סמך איגרת פורים לאירגוני בריאות שנכתבה על ידי צוות המרכז הבין תרבותי לירושלים שבחר להיעזר בגישת ה-Creative Commons לקוד פתוח כגישה מנחה לצורך הגדרת אופני השימוש בחומרים שלו. אגרות מידע נוספות ניתן למצוא [בדף הפרסומים של המרכז הבין-תרבותי לירושלים](http://jicc.org.il/heb/) (<http://jicc.org.il/heb/>).

בכל מקרה, אין לראות בדף זה משום ייעוץ הלכתי.

לקריאה נוספת:

הנחיות בטיחות לפורים – ארגון בטרם: <http://tinyurl.com/SAFEPURIM>

jicc@jicc.org.il | www.jicc.org.il